

Mondstuk van die Suid-Afrikaanse aartappelbedryf • Mouthpiece of the South African potato industry

CHIPS

VOL 35 NO 05 • SEPTEMBER / OCTOBER 2021

**MANAGING CRISES THROUGH
PUBLIC RELATIONS:
LAPSE IN ANTI-DUMPING DUTIES**

Empangeni farmers get
the know-how

Span weerdata in vir
besproeiingskedulering

**SANDVELD-KULTIVARPROEF
ONDER BESPROEING OP
AURORA IN 2020/2021**

Kultivars wat op
varsproduktemarkte presteer

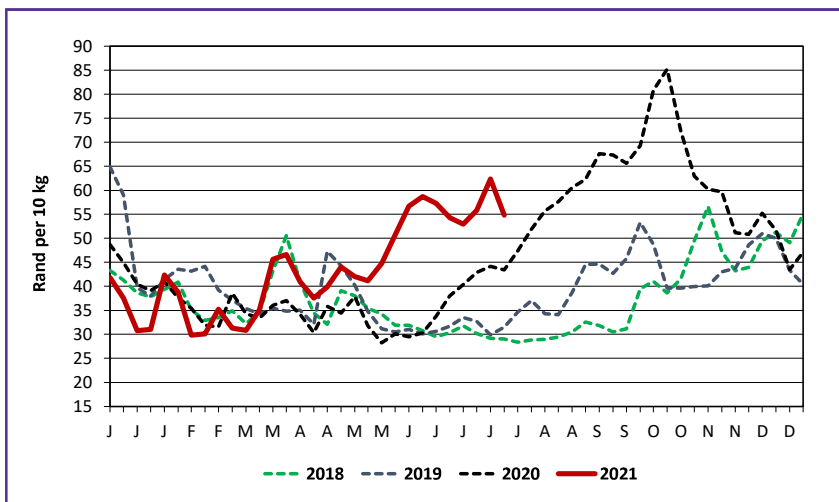
Markmonitor: Die eerste 30 weke van 2021 op varsproduktemarkte

Deur Janó Bezuidenhout, Aartappels SA

Die gemiddelde weekprys op varsproduktemarkte (VPM'e) toon steeds 'n opwaartse tendens. *Figuur 1* dui die weeklikse gemiddelde prys op alle markte vir alle klasse aan. Voorraad- en gehalteprobleme het pryse van Januarie tot middel Maart onder druk geplaas. Daarna was voorraad vir drie weke laag, wat veroorsaak het dat daar opwaartse druk op die gemiddelde weekprys was (*Figuur 2*).

Vanaf middel April het voorraadvlakke 'n afwaartse tendens begin volg tot in die tweede week van Junie 2021. Van daar af het die voorraadvlakke se tendens opwaarts begin beweeg. Die effek van die onlangse onluste in Suid-Afrika kan gesien word in die skielike daling in voorraadvlakke in Julie 2021.

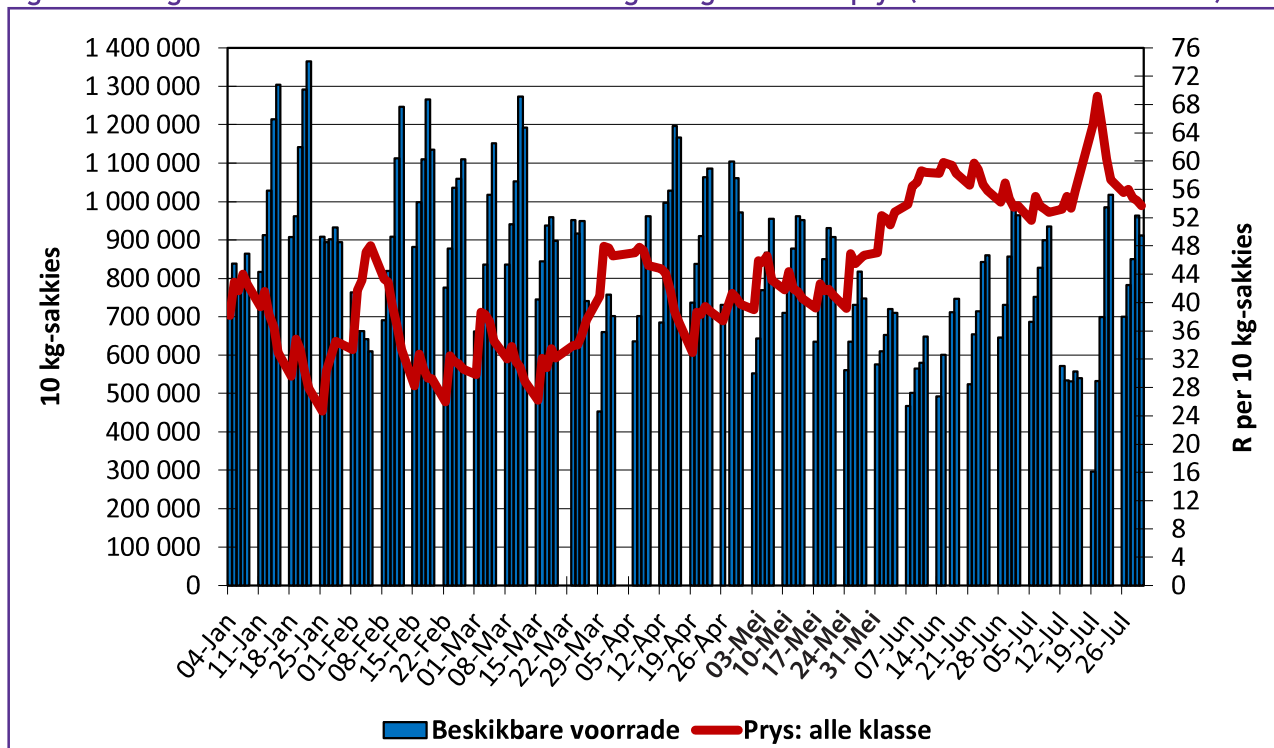
Figuur 1: Weeklikse gemiddelde pryse – alle markte en alle klasse.

Hierdie skielike daling in voorraad het veroorsaak dat paniek-aankope ontstaan het, wat die pryse opwaarts

gedruk het. Die voorraad het die week daarna relatief vinnig na 'normale' vlakke teruggekeer.

Figuur 2: Daaglikse beskikbare voorraad vs. die daaglikse gemiddelde prys (alle klasse en alle markte).

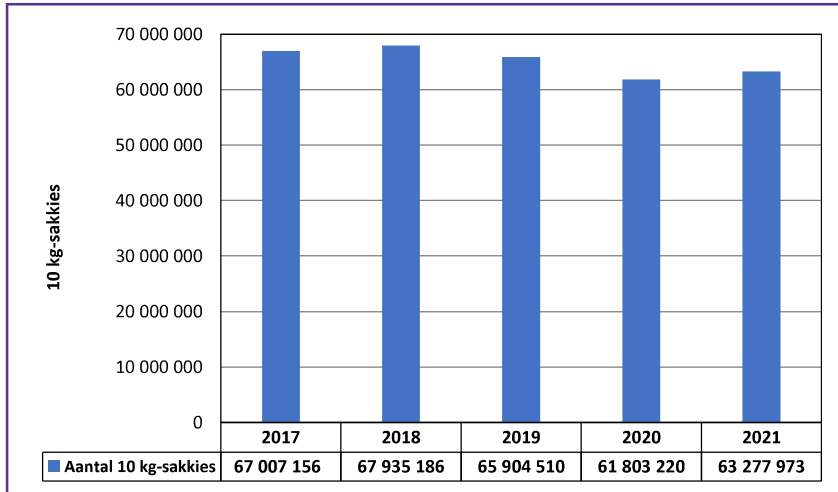
Tabel 1: Verkope op VPM'e tot week 30 van 2021.

Mark	Aantal 10 kg-sakkies	% van totaal	Gem. prys (R/10 kg)	% van verkope op VPM'e			
				Klas 1	Klas 2	Klas 3 en 4	Klas 1 M
Johannesburg-mark	24 856 356	39.3%	42.35	78%	15%	7%	19%
Tshwane-mark	12 185 330	19.3%	42.8	67%	24%	9%	17%
Durban-mark	5 810 148	9.2%	43.17	73%	16%	11%	23%
Kaapstad-mark	5 287 873	8.4%	46	73%	21%	5%	22%
Springs-mark	3 188 704	5%	39.7	65%	24%	11%	14%
Klerksdorp-mark	2 041 933	3.2%	38.58	61%	26%	13%	15%
Oos-Londen-mark	1 836 712	2.9%	45.62	70%	20%	10%	23%
Port Elizabeth-mark	1 774 570	2.8%	42.28	68%	21%	11%	24%
Bloemfontein-mark	1 632 494	2.6%	42.71	62%	23%	15%	16%
Pietermaritzburg-mark	1 539 988	2.4%	38.65	58%	25%	18%	16%
Welkom-mark	1 246 884	2%	41.23	64%	21%	16%	15%
Vereeniging-mark	602 042	1%	36.63	73%	18%	10%	15%
Witbank-mark	378 703	0.6%	45.27	70%	21%	9%	13%
Mpumalanga-mark	352 362	0.6%	48.73	68%	24%	8%	7%
Nelspruit-mark	189 216	0.3%	48.79	65%	21%	15%	5%
George-mark	186 742	0.3%	42.86	62%	23%	15%	14%
Kimberley-mark	86 413	0.1%	39.31	68%	18%	14%	16%
Kei-mark (Umtata)	81 564	0.1%	34.55	35%	30%	36%	5%
Totaal	63 278 034	100%	42.56	72%	19%	9%	19%

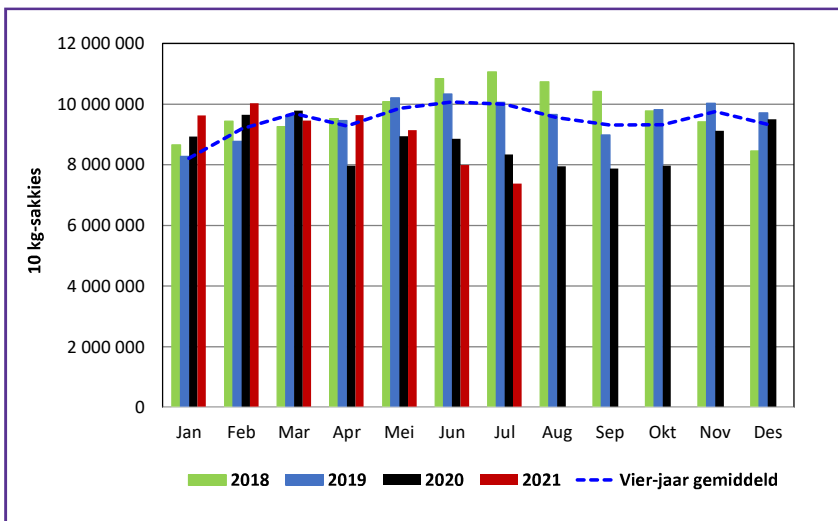
Tabel 2: Voorsiening aan VPM'e tot week 30 van 2021.

Streek	Aantal 10 kg-sakkies	% van totaal	Gem. prys (R/10 kg)	% van verkope op VPM'e			
				Klas 1	Klas 2	Klas 3 en 4	Klas 1 M
Oos-Vrystaat	17 678 901	28%	42.4	67%	21%	12%	14%
Wes-Vrystaat	12 855 925	20%	45.29	68%	23%	9%	22%
Suidwes-Vrystaat	6 162 517	10%	37.51	77%	14%	9%	23%
Noordwes	5 636 968	9%	38.56	81%	12%	8%	17%
KwaZulu-Natal	3 872 182	6%	40.73	74%	20%	7%	16%
Sandveld	3 829 469	6%	45.06	76%	22%	2%	22%
Gauteng	2 261 179	4%	33.39	84%	12%	4%	27%
Noord-Kaap	3 638 597	6%	47.54	60%	22%	18%	18%
Noordoos-Kaap	1 535 050	2%	40.59	67%	24%	9%	22%
Limpopo	3 980 696	6%	50.47	82%	14%	3%	17%
Mpumalanga	843 662	1%	33.19	70%	25%	5%	14%
Ceres	785 581	1%	44.53	85%	8%	7%	29%
Oos-Kaap	118 953	0.19%	39.15	69%	20%	11%	23%
Suidwes-Kaap	45 039	0.07%	41.11	83%	16%	1%	23%
Suid-Kaap	33 315	0.05%	34.77	54%	44%	2%	21%
Totaal	63 278 034	100%	42.56	72%	19%	9%	19%

Figuur 3: Kumulatiewe hoeveelheid 10 kg-sakkies verkoop op markte tot week 30 van elke jaar.

Figuur 4: Maandelikse verkope op markte – 2018 tot 2021 (alle verpakkings omgeskakel na 10 kg-sakkies).

'n Afwaartse tendens sedert April 2021

In die eerste 30 weke van 2021 het verkope op varsproduktemarkte (VPM'e) met 2.4% verhoog van 2020 se ooreenstemmende syfer, aldus *Figuur 3*. Let ook op dat 2021 nou nie meer die hoogste verkoopsyfer vir die afgelope vyf jaar gerealiseer het, soos in die eerste twee mark-monitor-artikels in *CHIPS* genoem is nie. Die verkope is nou die tweede laagste in die afgelope vyf jaar, wat 2.4 miljoen sakkies minder is as die vier-jaar gemiddeld.

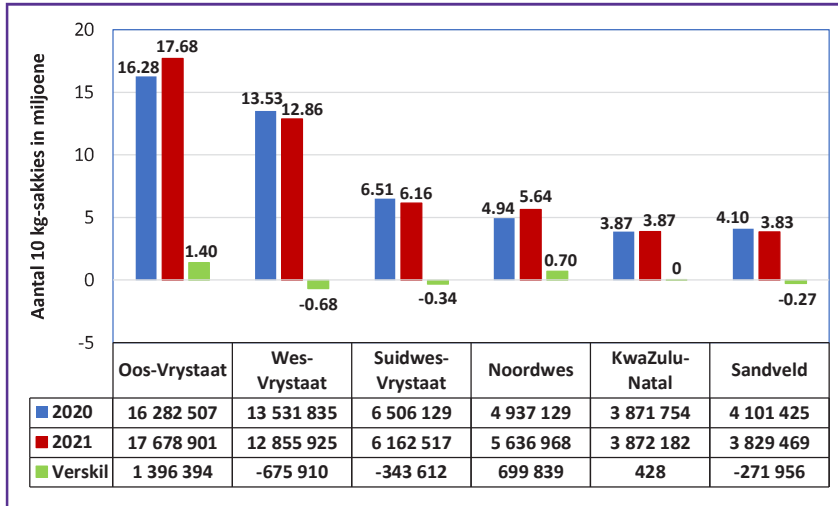
Figuur 4 illustreer die maandelikse verkope op VPM'e sedert 2018. Hier kan gesien word dat daar sedert April 2021 'n afwaartse tendens in maandelikse verkope

is. Die maandelikse verkope het sedert Mei 2021 onder die vier-jaar gemiddeld inbeweeg, terwyl voorraadvlakke ook soortgelyke afwaartse tendense getoon het. Dit kan gesien word deur die styging in pryse, wat kommerwekkend kan wees, sou voorrade laag bly.

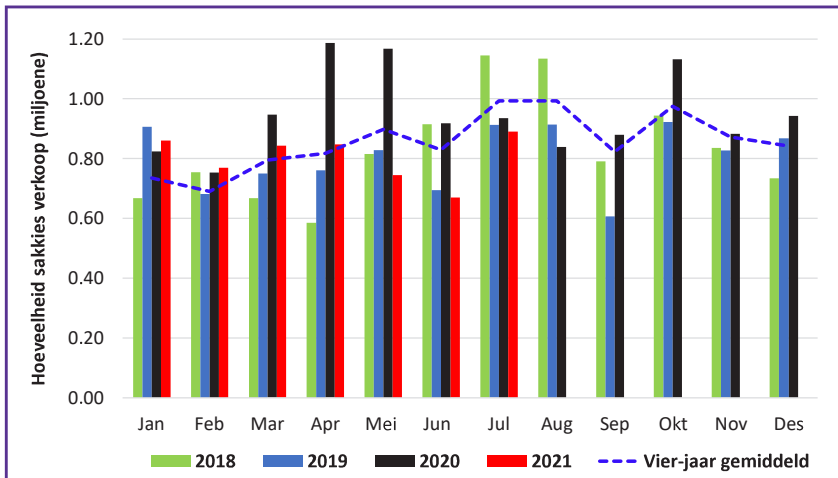
Tabel 1 bevat die aantal sakkies wat in die eerste 30 weke van 2021 deur die verskeie markte verkoop is. Die vyf grootste markte was in hierdie tydperk gesamentlik verantwoordelik vir 81% van die land se verkope. Die gemiddelde prys (alle klasse en groottes) vir elke mark verskyn ook in *Tabel 1*. Die gemiddelde prys het met 12.5% gestyg tot R42.56 per 10 kg-sakkie.

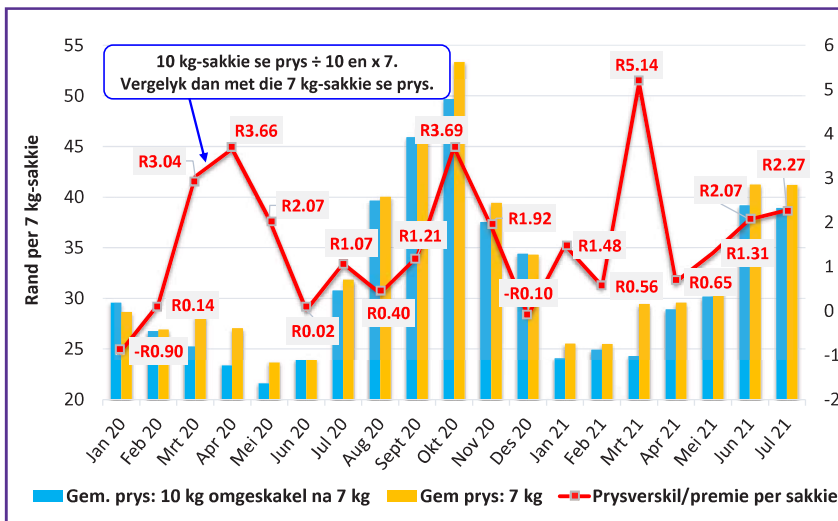
Figuur 5: Aantal 10 kg-sakkies verkoop (eerste 30 weke) per streek vir 2021 vs. 2020.

Figuur 6: Maandelikse verkope van 7 kg-sakkies op markte van 2018 tot 2021.

Figuur 7: Johannesburg-mark 2021: Gemiddelde maandelikse prys per 7 en 10 kg-sakkie (omgeskakel na 7 kg), asook 'premie' verdien op 'n 7 kg-sakkie.

Uit die vyf grootste markte was die Johannesburg- en Springs-markte se gemiddeld pryse weer eens laer as Suid-Afrika se gemiddelde prys, ten spyte daarvan dat die Johannesburg-mark se totale verkope 78% Klas 1-sakkies – die hoogste van alle markte – was. Hierdie is ook in die vorige twee markmonitor-artikels in CHIPS waargeneem.

Grootste streke verkoop meer as 50%

Die drie grootste streke wat in hierdie tydperk in die mark was, het steeds 58% van die aartappels op markte verkoop, aldus Tabel 2. Die Limpopo- en Noord-Kaap-markte het van die hoogste gemiddelde pryse (alle klasse en groottes) vir hierdie tydperk gerealiseer. Tabel 2 illustreer ook die persentasie-samestelling van elke streek se Klas 1, 2, 3 en 4 wat in hierdie tydperk voorsien is.

Indien ons die ses grootste streke se voorsiening vir 2021 met 2020 vergelyk, sal gesien word dat drie streke in die eerste 30 weke meer, en die ander minder as die vorige jaar gelewer het (Figuur 5). Die Oos-Vrystaat het vanjaar tot dusver 1.4 miljoen sakkies meer gelewer as dieselfde tyd verlede jaar, en Noordwes ongeveer 700 000 sakkies meer (Figuur 5).

Figuur 6 dui die maandelikse verkope van 7 kg-sakkies sedert 2018 aan. In 2021 se eerste drie maande was die aantal 7 kg-sakkies se verkope meer as die vier-jaar gemiddelde syfer. Vanaf April 2021 het die markte minder 7 kg-sakkies begin verkoop en het die verkope onder die vier-jaar gemiddeld inbeweeg. In Junie het die verkope van 7 kg-sakkies verder verlaag, maar in Julie 2021 het die verkope verhoog.

Figuur 7 dui weer aan wat die premie vir 'n 7 kg-sakkie op die Johannesburg-mark vir die vyf maande is. In Junie en Julie 2021 het die premie bo die R2 per 7 kg-sakkie inbeweeg. Ⓞ

Vir meer inligting, kontak Janó Bezuidenhout by jano@potatoes.co.za.